

prima instanță: A.Malîi
instanța de apel: N.Budăi, I.Muruianu, A.Pahopol

dosarul nr. 3ra-581/14

Î N C H E I E R E

28 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Oleg Sternioală, Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Silin Raisa, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Silin Raisa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014 prin care a fost respins apelul declarat de Silin Raisa și menținută hotărîrea Judecătoriei Ciocana mun.Chișinău din 28 noiembrie 2013,

c o n s t a t ă

La 11 septembrie 2013, Silin Raisa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 04 mai 1974 a încheiat căsătoria cu Silin Ghenadie, înregistrată la Oficiul Stării Civile Chișinău, cu nr.1464. Conform legitimației nr.0272 din 10 ianuarie 2000 Silin Ghenadie a participat la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl în anul 1988 și avea dreptul la înlesnirile și privilegiile prevăzute de legislație. La 19 ianuarie 2011 Silin Ghenadie a decedat.

Menționează că, după decesul soțului a solicitat efectuarea expertizei pentru stabilirea legăturii cauzale a bolii, invalidității sau decesului cauzate de radiația ionizată, iar potrivit concluziei Consiliului de expertiză expusă la ședința nr.2 din 31 mai 2012 s-a stabilit că maladiile, invaliditatea, decesul soțului Silin Ghenadie au legătură cauzală cu radiația ionizată acumulată pe perioada lucrărilor de lichidare a consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl.

La fel susține că a fost încadrată în gardul II de invaliditate în perioada în care a îngrijit de soțul Silin Ghenadie, deoarece conform certificatului nr.026339, eliberat de

Ministerul Sănătății, soțul ei necesita ajutor permanent din partea unei alte persoane, care i-a fost acordat de ea.

Indică că s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana mun.Chișinău cu cerere, prin care a solicitat achitarea pensiei de urmaș în urma decesului susținătorului, soțului Silin Ghenadie, însă prin decizia nr.34 din 05 martie 2012 i s-a refuzat transferul la pensie de urmaș

La 10 iulie 2013 a depus în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă privind anularea deciziei nr.34 din 05 martie 2012, dar prin răspunsul nr.XIV-01-S-1264/13 din 06 august 2013 cerere a fost respinsă.

Consideră reclamanta că decizia nr.34 din 05 martie 2012 este ilegală, deoarece conform prevederilor art.16 al Legii nr.909 din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cenobîl și art.25 alin. (1) lit.b) al Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat beneficiază de dreptul de a-i fi stabilită pensia de urmaș în mărime de 1037 lei.

Solicită reclamanta, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana mun.Chișinău nr.34 din 05 martie 2012 privind refuzul în stabilirea pensiei de urmaș și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească pensia de urmaș în mărime de 1037 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun.Chișinău din 28 noiembrie 2013 acțiunea depusă de Silin Raisa împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sectorul Ciocana mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Silin Raisa a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2014 a fost respins apelul declarat de către Silin Raisa și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 20 martie 2014 Silin Raisa a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a indicat că, instanțele judecătorești au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, nefiind stabilite circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei. În acest sens susține că transferul la pensia de urmaș urmează a fi examinată prin prisma Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 ulterioară Legii nr.909 din 30 ianuarie 1992, care este o lege specială.

Menționează că art.26 al Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 stabilește cuantumul pensiei pentru un singur urmaș de 50 % din mărimea pensiei pe care o încasa susținătorul, respectiv în cazul în care pensia defunctului Silin Ghenadie era în mărime de 2074 lei urmează să-i fie stabilită pensia de urmaș în mărime de 1037 lei.

Verificînd legalitatea hotărîrilor contestate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul

declarat de către Silin Raisa urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Silin Raisa este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu

respectarea normelor de drept material ce guvernează raportul juridic litigios, și apreciind probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 CPC, a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată.

Nu poate fi reținut argumentul recurentei precum că beneficiază de pensia de urmaș ce urmează a fi stabilită în cuantum de 1037 lei, calculată din pensia defunctului Silin Ghenadie în mărime de 2074 lei, deoarece suma de 2074 lei includea și alte indemnizații primite de Silin Ghenadie, iar pensia aflată în plată, conform deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.95 din 16 martie 2012, era de 1238,75 lei, din care 50% ar constitui 619,38 lei, mai puțin decât pensia de invaliditate, gradul II, boală obișnuită, fără termen, primită de recurentă ce constituie după indexarea de la 01 aprilie 2013 suma de 750,63 lei lunar.

Instanța de recurs reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat corect normele de drept material și procesual, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Silin Raisa, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Silin Raisa se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi